

Актуальні проблеми сучасної вищої медичної освіти в Україні

вання, тестування письмове та комп'ютерне тощо.

Педагогічні колективи кафедр мають постійно працювати над удосконаленням методики навчання й оцінювання знань студентів, що є запорукою розв'язання актуальних проблем освітнього процесу.

Список використаної літератури

1. Закон України про вищу освіту / Верховна Рада України (ВВР). – 2014. – Т.2004. – С. 37-38.
2. Про порядок розробки складових нормативного та навчально-методичного забезпечення підготовки фахівців з вищою освітою : за станом на 28 грудня 2015 р. / Міністерство освіти і науки України (МОН). – 2015. – № 1364. Доступно: consultant.parus.ua/?doc=01986EABF7.
3. Горшунова Н.К. Інноваційні технології в підготовці лікаря в системі безперервної професійної освіти / Н.К. Горшунова // Фундаментальні дослідження. – 2009. – № 2. – С. 87-88.
4. Технології тестування при вирішенні завдань модульного навчання/ Дубінін С.І. Ваценко А.В., Пілюгін В.О. [та ін.] // Впровадження нових технологій за кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВМ(Ф)НЗ III-IV рівнів акредитації. – Тернопіль: Укрмед-книга, 2012. – С. 126-128.
5. Застосування інноваційних технологій як запорука підвищення ефективності та якості навчання у вищій школі / Дубінін С.І., Ваценко А.В., Пілюгін В.О. [та ін.] // Медична освіта. – 2016. – № 4. – С. 12-14.
6. Навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу при викладанні медичної біології / С.І. Дубінін, В.О.Пілюгін, А.В.Ваценко [та ін.] // Вісник проблем біології і медицини. – 2018. – Вип.3(145). – С.220-223.
7. Вишневський О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки : навч. посіб. / Вишневський О. І. – [Вид. 3-є, доопрац. і допов.]. – К.: Знання, 2008. – 566 с. (Доступно: prima.lnu.edu.ua/Pedagogika/library/vyshnevsky.pdf)
8. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи / Кузьмінський А. І. – Електронна бібліотека. Info Library. – 2005. - 485 с. (Доступно: www.info-library.com.ua/books-book-105.html)
9. Чельшкова Н.Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов / Н.Б. Чельшкова. – М.: Информационно-издательский дом "Филинг", 2003. – 236 с. (Доступно: booksshare.net/index.php?id1=4&category=pedagog..chelishkova-mb...)
10. Бистрова Ю. В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України / Ю. В. Бистрова // Право та інноваційне суспільство. – 2015. – № 1(4). – С. 27-33. (Доступно: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiiirbis_64.exe?)
11. Биков В.Ю. Інформаційні технології і засоби навчання: зб.наук. праць / Биков В.Ю., Жук Ю.О. – К.: Атіка, 2005. – 272 с. (Доступно: www.irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiiirbis_64.exe? або iitlt.gov.ua/structure/detail.php?ID=22)
12. Стрельніков В.Ю. Педагогічні основи забезпечення особистого та професійного розвитку студентів засобами інноваційних технологій навчання / В.Ю. Стрельніков.– [Кн. 2].–Полтава:РВВ ПУСКУ,2002. – 230 с.

SOME QUESTIONS ON PASSING A SUBTEST OF LICENSING EXAMINATION “KROK 1” IN A FOREIGN LANGUAGE

**Dubrovina O.V., Bieliaieva O.M., Borysova Z.O., Kapustianskyi D.V., Vardanian A.O.,
Dekhtiar N.I.**

Ukrainian Medical Stomatological Academy

Авторами статті обґрунтовується думка, що систематична підготовка студентів до практичних занять, методично продумана організація роботи з тестовими задачами з бази даних «Крок», регулярне повторення пройденого матеріалу, практична реалізація міжпредметних і міждисциплінарних зв'язків у процесі вивчення дисциплін циклу природничо-наукової підготовки та циклу гуманітарної і соціально-економічної підготовки (професійної орієнтації) таких, як латинська мова і медична термінологія та іноземна мова за професійним спрямуванням, формування у студентів високого рівня самосвідомості, відповідальності та самодисципліни забезпечать якісно нові позитивні результати складання ліцензійних іспитів «Крок».

Ключові слова: ліцензійні іспити, міжпредметні і міждисциплінарні зв'язки, вища медична освіта.

The authors of the article substantiate the opinion that the systematic preparation of students for practical classes, methodically planned organization of work with test tasks from the “Krok” database, regular repetition of the material studied, practical implementation of intersubject and interdisciplinary links in the process of studying the disciplines of the natural science training cycle and the cycle of humanitarian and socio-economic training (occupational guidance) such as Latin and medical terminology and a foreign language for professional purposes and the formation of high level of self-awareness, responsibility and self-discipline in students will provide qualitatively new positive results in passing licensing examination “Krok”.

Key words: licensing examinations, intersubject and interdisciplinary links, higher medical education.

Introduction. The entry of Ukraine into the European educational and scientific space determines the strategic goals of the development of higher medical education: integration into the international community, while simultaneously preserving and further developing the achievements and traditions of the national higher medical school, expanding international cooperation and partnership, ensuring the quality of national higher medical education, strict adherence to the principle of public responsibility, which involves lifelong learning, as well as the formation of a competence complex: integral, general and specific (professional, subject), personal and social [1; 2; 6; 10]. In this context, the issue of formation of foreign-language professional communicative competence of future doctors becomes of paramount importance.

The results of the study and their discussion. Taking into account the strategic goals of the development of the national higher medical education and the main provisions set out in the Standards and Recommendations for Ensuring the Quality of Higher Education in the European Space, in order to determine the level of formation of foreign-language professional communicative competence for students of higher educational establishments, which train specialists in the field of knowledge 22 “Health”, and outline of measures aimed at improving this training in 2017-2018, the State Institu-

tion "Centre for Testing Professional Competence of Specialists with Higher Education in the Field of Knowledge "Medicine" and "Pharmacy" at the Ministry of Health of Ukraine" as a pilot project for licensing examination "Krok 1. General Doctoral Training" and "Krok 1. Stomatology" included a subtest in a foreign language (English or any other language, which student studied during the first or second year at a medical university (academy) [9]. This subtest contained one to four tasks in fundamental disciplines included in "Krok 1" (Biology, Biochemistry, Microbiology, Histology, Normal Anatomy, Pathological Anatomy, Normal Physiology, Pathological Physiology, Pharmacology).

The peculiarity of the conducted experiment was that taking the subtest in the foreign language did not affect the overall result of the licensing examination. However, the results of the practice testing, highlighted in the "Analytical Report" of the Testing Centre and in the informative publication of the Testing Centre specialists [3], demonstrated that a fairly high percentage of students, from both medical and dental faculties, did not cope with the tasks. At the same time, the list of "10% of the students who showed the highest results in the country" with the rate of 13.6% (24 people out of 176) was headed by students of the stomatological faculty – representatives of the UMSA. No less consoling is the fact that in the category "The highest individual results in the country" there were also two students of the UMSA.

Among the factors that determined the low result of the subtest in the foreign language by the national students, the following may be noted:

1. different and, unfortunately, often low, basic level of foreign language proficiency for students entering medical universities (academies) and not only these educational institutions. Thus, according to the data of the Ukrainian Assessment Centre of the Quality of Education, in 2014 only 87 people out of 69,000 graduates who passed External Independent Testing in English showed a maximum score of 200, which is 0.13%; the result of 190.5 – 199.5 points was obtained by 1828 graduates (2.64%); 180.5 – 190 points received 3931 people (5.67%); 150.5 – 180 points (42.97%) – 29 756 people; 124 – 150 points – 27312 people (39.42%); 100 – 123.5 points – 6356 people (9.17%) [4]. In 2015, the External Independent Testing in English was taken by 71 thousand graduates, of which only 13 scored the maximum number of test points, that is, the indicator was even lower than in the previous 2014, and 9480 thousand graduates (13, 3%) did not score the minimum number of points and did not pass the External Independent Testing. Certainly, such indicators influence the process of mastering the foreign language for professional purposes directly at the university.

2. the level of mastering the fundamental disciplines included into the licensing examination is not always proper, regardless of the methodically expedient organization of preparation for the licensing examination of the so-called KROK departments [8];

3. lack of skills in the use of the foreign language in the disciplines of the natural science training cycle;

4. the absence of that level of self-awareness, responsibility and self-discipline in a certain percentage of third-year students, which are necessary for the successful completion of the licensing examination. In addition, one should not forget about such a factor, which some authors prefer to keep silent, but which is clearly stated in the work of I. Yu. Oliinyk: insufficient self-consciousness of individual students and the desire to get a good result in control testing [7].

It should be noted that the factors formulated by us are directly confirmed by the results of passing licensing examination "Krok 1. Stomatology", outlined by I. Bulakh, L. Voitenko and M. Mruha [3], because only those students who have shown the highest results from the disciplines of the natural science training not just successfully passed, but scored more than 90% from the foreign language for professional purposes. In other words, the obtained results confirm the correlation between successful mastering of fundamental disciplines and the ability to apply acquired knowledge not only in native, but also in the foreign language.

In this context, it should be emphasized that the administration of the academy, the Department of Scientific and Pedagogical Organization and the Department of Foreign Languages with Latin and Medical Terminology over the past two years have carried out extensive work aimed at improving the results of the subtest in the foreign language: 1) an elective course "English for professional purposes" has been introduced to the curriculum of the third course of studies (3 ECTS credits, 40 hours for practical classes and 50 hours for student's individual work, the study of the discipline is completed by the final modular control). Teachers of the Department have developed work programs of this elective course (separately for students of the stomatological and medical faculties), curricula, they have also prepared methodical recommendations for teachers and guidelines for student's individual work. Department teachers have worked upon booklets (from 2000 to 2017, currently the material from 2018 booklets is also added), compiled a lexical minimum, which contains the list of frequently used lexical units, as well as the list of the most commonly used verbs found in the "Krok" database, a Latin-English-Ukrainian dictionary of terms; grammar tables containing the most commonly used constructions in the English medical sublanguage. During practical classes and during the student's individual work, students not only work with test tasks from booklets (in the corresponding profile), but also have the opportunity to take an on-line testing on the official website <https://testkrok.org.ua>.

Finally, we consider it expedient to once again emphasize the attention of both teachers and students, that taking licensing examination by third-year students is the first step towards licensing examination "Krok 2" and "Krok 3", therefore we are in a state of contention with V.M. Voloshynovych that successful passing of this exam determines the quality of medical education, compliance with the state standards of higher education and establishes the minimum level of professional competence of the specialist of the corresponding educational-qualification level [5, p. 116]. In connection with this, in the process of ascension to this stage it is expedient to consider test tasks in the context of possible clinical situations and the writing of the disease history. For example, in tasks from the dental "Krok" there is often described "status localis" of dental and other diseases, taking into account modern classifications for nosologies, therefore, solving problems, in which questions are raised concerning chronic periodontitis, it is expedient to consider as a technique examination of patients with this pathology, as well as the issues of local and general treatment of these patients. In our view, this approach will allow both students and interns to practice and improve the writing skills of the disease history. We are also convinced that our recommendations in the future will be useful for students, interns, health care practitioners, in particular, before certification for a medical category, in fact, as well as for daily medical and counselling reception of patients in clinics and inpatient departments.

Thus, systematic preparation of students for practical classes, methodically planned organization of work with test tasks from the "Krok" database, regular repetition of the material studied, practical implementation of intersubject and in-

terdisciplinary links in the process of studying the disciplines of the cycle of the natural science training and the cycle of humanitarian and socio-economic training (occupational guidance) such as Latin and medical terminology and the foreign language for professional purposes, the formation of high level of self-awareness, responsibility and self-discipline in students will provide qualitatively new positive results in passing licensing examination "Krok".

Список використаної літератури

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (із змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.
2. Біла книга національної освіти України / [Алексенко Т. Ф., Аніщенко В. М., Балл Г. О. та ін.] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. – К. : ТОВ «Інформаційні системи», 2010. – 342 с.
3. Булах І. Є. Аналіз результатів складання студентами громадянами України субтесту з іноземної мови професійного спрямування ліцензійного іспиту «КРОК 1. Стоматологія» / І. Є. Булах, Л. П. Войтенко, М. Р. Мруга // Актуальні питання вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ (Ф) НЗ України за допомогою відео-конференції та зв'язку) : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. уч. (Тернопіль, 17-18 трав. 2018 р.). – Тернопіль : ТДМУ, 2018. – С. 3 – 9.
4. Випускники не впоралися з тестом ЗНО з англійської [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/test/41730/>
5. Волошинович В. М. Досвід підготовки іноземних студентів до здачі ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1. Стоматологія» / В. М. Волошинович // Галицький лікарський вісник. – 2013. – Т. 20. – № 3. – С. 116 – 117.
6. Ждан В. М. Сучасне освітнє середовище вищого медичного навчального закладу як фактор його конкурентоспроможності / В. М. Ждан, В. М. Бобирьов, С. М. Білаш [та ін.] // Медична освіта. – 2017. – №3 (75). – С. 40 – 46.
7. Олійник І. Ю. Роль нових технологій у самопідготовці студентів-стоматологів до ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1. Стоматологія» за кредитно-модульної системи організації навчального процесу / І. Ю. Олійник // Медична освіта. – 2012. – № 3. – С. 72 – 75.
8. Лисаченко О. Д. Пошук методів покращення підготовки студентів стоматологічного факультету до написання ліцензійного іспиту «Крок-1» / О. Д. Лисаченко, В. І. Шепітько, А. В. Міщенко // Медична наука в практиці охорони здоров'я: Всеукр. наук.-практ. конф., 23 лист. 2012 р. : тези доп. – Полтава, 2012. – С. 183–184.
9. Про визначення рівня компетентності з іноземної мови професійного спрямування у студентів, громадян України, які навчаються за спеціальностями «Медицина», «Стоматологія», «Фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я»: Лист МОЗ України від 29.06.2017 року No 08.1-30/17662.
10. Zhdan V.M. Monitoring of the Higher Education Quality as an Objective Necessity of the Educational System Innovative Development / V. Zhdan, V. Bobyriov, S. Bilash, O. Bieliaieva // Science of Europe. – 2016. – № 1 (10). – P. 75 – 79.

References

1. Zakon Ukrayiny «Pro vyshchu osvitu» vid 01.07.2014 r. № tysyacha p'yat-sot p'yat'desyat-shist'-VII (iz zminami) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1556-18>.
2. Bila knyha natsional'noy osvity Ukrayiny / [Aleksyenko T. F., Anishchenko V. M., Bal H. O. ta in.]; za zah. red. V. H. Kremenyu. – K.: TOV «Informatsiyni systemy», 2010. – 342 s.
3. Bulakh I. YE. Analiz rezul'tativ skladannya studentamy Hromadyanam Ukrayiny subtestu z inozemnoyi movy profesiynoho spryamuvannya litsenziynoho ispidu «KROK 1. Stomatolohiya» / I. YE. Bulakh, L. P. Voytenko, M. R. Mruha // Aktual'ni pytannya vyshchoyi medychnoyi osvity v Ukrayini (z distantsiynim pid'yednanniam VM (F) NZ Ukrayiny za pomoshch'yu video-konferentsyy ta zv'yazku): materialy XV Vseukr. nauk.-prakt. konf. z mizhnar. uch. (Ternopil', 17-18 trav. 2018 r.). – Ternopil': TDMU, 2018. – S. 3 – 9.
4. Voloshynovych V. M. Dosvid podhotovky inozemnykh studentiv do zdachi litsenziynoho intehrovanoho ispidu «Krok 1. Stomatolohiya» / V. M. Voloshynovych // Halyts'kyi likars'kyi visnyk. – 2013. – Т. 20. – № 3. – С. 116 – 117.
5. Zhdan V. M. Suchasne osvitnye seredovyshe vyshchoho medychnoho navchal'noho zakladu yak faktor eho konkurentospromozhnosti / V. M. Zhdan, V. M. Bobyr, S. M. Bilash [ta in.] // Medychna osvita. – 2017. – №3 (75). – С. 40 – 46.
6. Oliynyk I. YU. Rol– Novykh tekhnolohiy u samopidhotovtsi studentiv-stomatolohiv do litsenziynoho intehrovanoho ispidu «Krok 1. Stomatolohiya» za kredytno-modul'noyi systemy orhanyzatsyy navchal'noho protsessa / I. Yu. Oliynyk // Medychna osvita. – 2012. – № 3. – С. 72 – 75.
7. Lysachenko O. D. Poshuk metodiv pokrashchennya podhotovky studentov stomatolohichnoho fakul'tetu do napysannya litsenziynoho ispidu «Krok-1» / O. D. Lysachenko, V. I. Shepit'ko, A. V. Mishchenko // Medychna nauka v praktyke okhorony zdorov'ya: vseukrayins'ka nauk.-prakt. konf., 23 lyst. 2012 r. ZV'YAZOK : Tezy dop. – Poltava, 2012. – S. 183 – 184.
8. Pro vyznachennya urovnnya kompetentnosti z inozemnoyi movy profesiynoho spryamuvannya u studentiv, hromadyan Ukrayiny, Yaki navchayut'sya za spetsial'nostyami «Medytsyna», «Stomatolohiya», «Farmatsiya» Haluzi znan' 22 «Okhorona zdorov'ya»: Lyst MOZ Ukrayiny vid 29.06.2017 roku No 08.1-30 / 17662.
9. Zhdan V.M. Monitoring of the Higher Education Quality as an Objective Necessity of the Educational System Innovative Development / V. Zhdan, V. Bobyriov, S. Bilash, O. Bieliaieva // Science of Europe. – 2016. – № 1 (10). – P. 75 – 79.